

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ
Кафедри цивільного права та процесу**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
декан юридичного факультету
Юридичний Назур Я.В./
« 30 серпня » 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ОСОБИ**

Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	Основна
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Особисті немайнові права особи» для здобувачів вищої освіти галузі знань 08 Право спеціальності 081 освітньої програми Право.

Розробники: Булеца С.Б., д.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу
Данюк Л.В., к.ю.н., доцент кафедри цивільного права та процесу

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Кафедра цивільного права та процесу

протокол №9 від 20 травня 2023 р.

Завідувач кафедри Булеца С.Б.

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
протокол № 9 від 06.06. 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Черевко П.П.

1.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин –120 год.	1 рік	1 рік
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 44 год. самостійної роботи студента – 76 год.	10-й	10-й
	Лекції:	
	24 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: письмовий	Самостійна робота:	
	76 год.	108 год.

2.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Особисті немайнові права особи**» є розширення та поглиблення у студентів знань щодо правової охорони особистих немайнових прав, проведення комплексного аналізу особистих немайнових прав фізичної особи, визначенні їх приватноправового характеру та місця в сучасному цивільному праві, встановленні основних проблем правового забезпечення особистих немайнових прав фізичної особи.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1);
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-3)
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-6);
- Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК-7);
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). (ЗК-8);
- Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК-9).

Спеціальні компетентності спеціальності:

- Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК-1);
- Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України (СК-2);
- Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. (СК-6);
- Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів (СК-8);
- Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності (СК-9);
- Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів (СК-11);
- Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК-13).

Студент може подати заявку на інформальне навчання, шляхом написання наукової роботи та захистом презентації з відповідної теми може подати заявку на зарахування 3 кредитів з обов'язкового предмету. Тему він може запропонувати самостійно або викладачем, з обов'язковим використанням судових рішень ЄС та літератури на іноземній мові.

В ході вивчення дисципліни студентам представляються конкретні юридичних поняття англійською мовою, що дає їм важливу практику в галузі права, шляхом показу судових справ, інтерв'ю з You Tube каналу. Одна лекція проводиться на англійській мові, із залученням студентів, які готують презентації та відповідають на семінарах англійською мовою використовуючи англійські правову термінологію. Інструменти комунікативного підходу:

- Активне застосування парної і групової роботи
- Досягнення конкретних очікуваних результатів
- Залучення студентів до вибору матеріалів, оцінювання, пояснення матеріалу, тощо
- Широке застосування додаткових матеріалів
- Використання сучасних цифрових інструментів
- Запровадження інклюзивного підходу до організації освітнього процесу.

Крім того, на прохання студентів викладач може розширити уявлення про конкретну галузь права, юридичні дослідження тощо. Для успішного викладання предмету варто врахувати три основні частини навчального процесу: а) об'єднання автентичних текстів і залучення індивідуальних матеріалів викладача; б) поєднання юридичних навичок з моделюванням і рольовими іграми та тестування Kahoot; в) залучення інформаційно-комунікаційних технологій в якості викладання і навчальних посібників до підготовки навчальних матеріалів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Особисті немайнові права особи**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): Філософія права ОК01.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Особисті немайнові права», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати</i>	
Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	РН 1
Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.	РН 2
Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження	РН 3
Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	РН 4
<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти</i>	
Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.	РН 5
Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи	РН 6
Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання..	РН 7
Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	РН 8
Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	РН 10
Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	РН 12
Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	РН 13
Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	РН 14

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: пошуковий метод; пояснювально-ілюстративний метод; метод мозкового штурму; метод проблемного викладу; дослідницький метод; робота в малих групах тощо.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- активність студента в дискусії, якість конспекту, в тому числі на англійській мові;
- виконані практичні, творчі роботи, командні проекти;
- виступи на практичних заняттях, зроблені доповіді, презентації на англійській мові, реферати, есе;
- виконання індивідуальних та групових завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань, а також модульних контрольних робіт;
- екзамен.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести в системі Kahoot, теоретичні та практичні завдання.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: заслуховування виступів у ході проведення практичних занять; виконання кожним із здобувачів освіти індивідуального творчого завдання (презентація), яке захищається у вигляді доповіді відповідно до запропонованих тем у рамках навчальної дисципліни. В кінці семестру бали додаються і виводиться середнє до 100 балів. Студенти чітко розуміють скільки у них балів може бути і як їх вони можуть отримати.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота. Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	Реферат / презент ація					50	100
10	10	10	10	10						

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	T9					50	100
10	10	10	10	10						

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	40	5	50
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні		Під час семінарських занять		Під час семінарських занять
Реферат/презентація	1	Під час семінарських занять 10		Під час семінарських занять
Модульна контрольна робота		50		50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка *відмінно* (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка *добре* (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка *добре* (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка *задовільно* (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка *задовільно* (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка *незадовільно* (FХ) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка *незадовільно* (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «*відмінно*», «*добре*», та «*задовільно*».

Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Рівень засвоєння студентом матеріалу модуля оцінюється за результатами його роботи на семінарських заняттях та за результатами підсумкових модульних контрольних робіт. Форма підсумкового контролю – **екзамен**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума	Оцінка	Оцінка за національною шкалою

балів за всі види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

ТЕМА 1. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ВІДНОСИНИ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

- 1.1. Поняття і роль особистих немайнових відносин у цивільному праві.
- 1.2. Концепції особистих немайнових відносин.
- 1.3. Поняття та функції особистих немайнових відносин.

ТЕМА 2. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ.

- 2.1. Поняття особистих немайнових прав та ознаки.
- 2.2. Види ОНП.
- 2.3. Зміст ОНП.
- 2.4. Здійснення ОНП.
- 2.5. Обмеження ОНП.
- 2.6. Особисті немайнові права в Китаї.

TOPIC 3. THE RIGHT TO LIFE AND HEALTH AS A PERSONAL IMPERSONALE RIGHT.

- 3.1. The right to life.
- 3.2. The right to health care.
- 3.3. The right to medical assistance.
- 3.4. The right to information about one's health.
- 3.5. The right to secrecy about the state of health.
- 3.6. Rights of a natural person undergoing inpatient treatment in a health care facility.
- 3.7. The right to donation.

ТЕМА 4. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ПРИРОДНУ АВТНОМІЮ ЛЮДИНИ.

- 4.1. Право на свободу.
- 4.2. Право на особисту недоторканність
- 4.3. Право на сім'ю.
- 4.4. Право на опіку або піклування.
- 4.5. Право на усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю.
- 4.6. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

6.2. Модуль 2.

ТЕМА 5. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЮ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ.

- 5.1. Право на ім'я, його зміну та на використання імені.
- 5.2. Право на повагу до гідності та честі. Право на недоторканність ділової репутації.
- 5.3. Повага до людини, яка померла.
- 5.4. Право на індивідуальність.
- 5.5. Право на особисте життя та його таємницю.
- 5.6. Право на інформацію.

ТЕМА 6. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ В СУСПІЛЬСТВІ.

- 6.1. Право на особисті папери та розпоряджання ними. Право на ознайомлення з особистими паперами, які передані до фонду бібліотек або архівів.
- 6.2. Право на таємницю кореспонденції. Захист інтересів фізичної особи при проведенні фото-, кіно, теле- та відеозйом. Охорона інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах.
- 6.3. Право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості.
- 6.4. Право на місце проживання. Право на недоторканність житла.
- 6.5. Право на вибір роду занять.
- 6.6. Право на свободу пересування.
- 6.7. Право на свободу об'єднання. Право на мирні зібрання.

ТЕМА 7. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ.

- 7.1. Розвиток особистих немайнових прав юридичних осіб
- 7.2. Поняття, види та ознаки онп юридичних осіб
- 7.3. Підстави виникнення особистих немайнових прав юридичних осіб
- 7.4. Особисте немайнове право на найменування юридичних осіб
- 7.5. Право на місцезнаходження юридичної особи
- 7.6. Право на ділову репутацію юридичної особи
- 7.7. Інформативні права юридичної особи
- 7.8. Особисті немайнові права юридичних осіб, що потребують цивільно-правового регулювання

ТЕМА 8. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

- 8.1. Поняття, ознаки та види особистих немайнових прав в сфері інтелектуальної власності.
- 8.2. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на кінематографічний твір.

ТЕМА 9. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАХИСТ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ.

- 9.1. Захист особистого немайнового права.
- 9.2. Правові наслідки невиконання рішення суду про захист особистого немайнового права.
- 9.3. Поновлення порушеного особистого немайнового права.
- 9.4. Поняття та порядок спростування недостовірної інформації.
- 9.5. Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права.
- 9.6. Поняття компенсації моральної шкоди, визначення її розміру.

Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин	Кількість годин
	Форма навчання: денна	Форма навчання: заочна
	у тому числі	У тому числі

Назви змістових модулів і тем	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна самостійна робота	Усього лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
										2-й семестр
МОДУЛЬ 1										
Тема 1. Особисті немайнові відносини: загальні положення	2	2			9	2				12
Тема 2. Особисті немайнові права: поняття та ознаки	2	2			9					12
Тopic 3. The Right To Life And Health As A Personal Impersonable Right.	2	2			10	2				14
Тема 4. Особисті немайнові права, що забезпечують природну автономію людини	2	2			10					14
МОДУЛЬ 2										
Тема 5. Особисті немайнові права які забезпечують індивідуалізацію фізичної особи.	2	2			10	2				14
Тема 6. Поняття та характеристика особистих немайнових прав, які забезпечують соціальне існування юридичних та фізичних осіб	2	2			10					14
Тема 7. Особисті немайнові права юридичних осіб	2	2			10					14
Тема 8. Особисті немайнові права в сфері інтелектуальної власності	2	2			9					14
Тема 9. Загальні положення про захист особистих немайнових прав	2	2			9	2				14
Модульна контрольна робота										
Разом за модуль	24	20			76	8				108

▪ **Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять**

з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Особисті немайнові відносини: загальні положення	2	1

2	Особисті немайнові права: поняття та ознаки	2	1
3	The Right To Life And Health As A Personal Impersonable Right.	4	
4	Особисті немайнові права, що забезпечують природну автономію людини	2	
5	Особисті немайнові права які забезпечують індивідуалізацію фізичної особи.	2	1
6	Поняття та характеристика особистих немайнових прав, які забезпечують соціальне існування юридичних та фізичних осіб	2	
7	Особисті немайнові права юридичних осіб	2	
8	Особисті немайнові права в сфері інтелектуальної власності	2	
9	Загальні положення про захист особистих немайнових прав	2	1
Разом		20	4

▪ **Самостійна робота**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Особисті немайнові відносини: загальні положення	9	12
2	Особисті немайнові права: поняття та ознаки	9	12
3	Право на життя та здоров'я як особисте немайнове право особи	10	14
4	Personal non-property rights that ensure the natural autonomy of a person	10	14
5	Особисті немайнові права які забезпечують індивідуалізацію фізичної особи.		
6	Поняття та характеристика особистих немайнових прав, які забезпечують соціальне існування юридичних та фізичних осіб	10	14
7	Особисті немайнові права юридичних осіб	10	14
8	Особисті немайнові права в сфері інтелектуальної власності	9	14
9	Загальні положення про захист особистих немайнових прав	9	14
Разом		76	108

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page6>.
3. Сімейний кодекс України від 28.08.2018 р. № 2947-III
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
4. Житловий кодекс Української РСР від 01.01.1984 р. № 995_021
URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10/ed19840101>.
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 р. № 322-VIII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
6. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
7. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 05.2018 № 2427-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19/ed20200102>.
8. Про охорону дитинства: Закон України від 04.2001 № 2402-III
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
9. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
10. Про захист прав пацієнтів: проект Закону України № 1132 від 06.12.2007 р.
URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=30982
11. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.
12. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80>.
13. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/222-19?nreg=222-19&find=1&text=%EC%E5%E4%E8%F7%ED&x=0&y=0#w11>.
14. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 № 1489-III
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>.
15. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 12.2017 № 2229-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
16. Про поховання та похоронну справу Закон України від 10.07.2003 № 1102-IV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-15>.
17. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 № 1645-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>.
18. Про рекламу: Закон України від 07.1996 р. № 270/96-ВР
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>.
19. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 р. № 1296-IV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>.
20. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України від 02.1994 р. № 4004-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.
21. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>.
22. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 01.2000р. № 1393-XIV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-14>.
23. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 р. № 2780-XII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>.
24. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
25. Про загальну середню освіту: Закон України від 05.1999 р. №
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.

26. Про дошкільну освіту: Закон України від 07.2001 р. № 2628-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.
27. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
28. Про донорство крові та її компонентів Закон України від 23.06.95 р N 240/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239/95-%D0%B2%D1%80>.
29. Про присвоєння юридичним особам, об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних і святкових дат, назв і дат історичних подій: Закон України від 24 травня 2012 р. № 4865-УІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4865-17>.
30. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 12.1993 р. № 3792-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
31. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
32. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
33. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>.
34. Про захист персональних даних: Закон України від 06.2010 р. № 2297-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
35. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.
36. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
37. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 01.1995 р. № 32/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.
38. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 12.1993 р. № 3814-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>.
39. Про поштовий зв'язок: Закон України від р. 04.10.2001 № 2759-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2759-14>.
40. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 02.1992 р. № 2135-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.
41. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 01.1994 р. № 3857-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3857-12>.
42. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 12.2003 р. № 1382-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>.
43. Про іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
44. Про державну службу: Закон України від 12.2015 р. № 889-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
45. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
46. Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 12.12.1991 р. № 1975-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1975-12>.
47. Про заборону репродуктивного клонування людини: Закон України від 14.12.2004 р. № 2231-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2231-15>.
48. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
49. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>.
50. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 05.2015 р. № 389-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>.
51. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
52. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2365-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

53. Про громадські об'єднання: Закон України від 03.2012 р. № 4572-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

54. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 1138 від 17.09.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF>.

55. Про затвердження Порядку проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань і Типового положення про комісії з питань етики: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.09.2009 р. № 690. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-09>.

56. Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу наказ Міністерства охорони здоров'я України від 03.2018 № 503 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0347-18#n22>

57. Про підвищення рівня оплати давання донорами крові та (або) її компонентів постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р. N 1821 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1821-2006-%D0%BF>.

58. Про запровадження номерних знаків транспортних засобів, що виготовляються за індивідуальними замовленнями їх власників: постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2000 р. № 1081 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1081-2000-%D0%BF>.

59. Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру: постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 207 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/207-2016-%D0%BF>.

60. Про встановлення діагностичних критеріїв смерті мозку та процедури констатації моменту смерті людини: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.2013 № 821 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1757-13>.

61. Про затвердження порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні: наказом Міністерства охорони здоров'я від 09.09.2013 № 787 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1461-12>.

62. Про затвердження Інструкції з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвонародженості живонародження: наказ Міністерства охорони здоров'я України 03.2006 N 179 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0427-06>.

63. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Пленуму Верховного суду України від 27.02.2009 р. N 1 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09.

Міжнародні акти

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

2. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину від 04.04.1997 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_334.

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

4. Конвенція про права дитини від 11.1989 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021

5. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання від 26.01.87 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085

7. Етичні принципи проведення медичних досліджень за участю людей як суб'єктів дослідження: Гельсінська декларація 1964р. Всесвітньої медичної асамблеї (із змін. і допов.). URL: http://knigi-uchebniki.com/mejdunarodnoe-pravo_696/eticheskie-printsipyi-provedeniya-meditsinskih.html.

Допоміжна література

1. Buletsa S, Zaborovskyy V, Mendzhul M, Pyroha I, Tymchak V, Stoika A. [Legal Protection And Features Of The Application Of Virtual Reality Technologies In Medicine]. *Georgian Med News*. 2021 Apr;(313):180-185. Russian. PMID: 34103454. **(Scopus Q4)**
2. Buletsa S. B. Features Of Euthanasia In Eastern Asia Countries P.17- 37/ The Importance Jurisprudence issues in the development of legal literacy and legal awareness of citizens : collective monograph / D. M. Bielov, S. B. Buletsa, Yu. M. Bysaga, Yu. Yu. Bysaga, etc. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. 264 s.
3. Buletsa S. Tendenze a confronto nella regolamentazione della maternità surrogata: uno sguardo alle esperienze dei paesi dell est-europa. Quale diritto per quale giustizia Una comparazione inclusiva tra ‘intersezioni giuridiche’ e mutamenti sociali. A cura di Elena Urso. Jovene. 2023. P.234-255
4. Buletsa S., Drozd O., Yunin O., Mohilevskiy L. Medical error civil and legal aspect. *Georgian medical news*. 3 (276). март. 2018. С. 161-166 (Web of Science)
5. Buletsa S., Mendzhul M. The institute of euthanasia in European states and the possibility of its legalization in Ukraine in the time of war. Drept Si Societate – Tendințe Si perspective in context intern si internațional. Editori coordinatori Daniel Berlingher, Daniela Cristina Cret, Anca Florina Morostes. Editura Pro Universitaria. Romania. 2022. PP.9-21 188c.
6. Buletsa Sibilla Bogdanivna . The nature of legal relationships on granting medicare in Ukraine. STUDII JURIDICE UNIVERSITARE Publicație științifică de profil Categoria C Apare de 4 ori pe an 2014, Anul VII, Nr. 3-4 (27-28). P.130-137
7. Buletsa Sibilla, Buletsa Bohdan, Lazur Yaroslav. The right on driving a car by patients with epilepsy disease in Ukraine. *Journal Advanced research biobank and pathophysiology*. Volume 2018; Issue 01 (February). p. 91-96
8. Buletsa Sibilla, Fennysh Vasyl, Yurash Ivan. Restrictions On The Right To Conclude A Peaceful Agreement In The Civil Procedure Of Post-State States: Comparative Legal Aspect Of Research. *European Socio-Legal And Humanitarian Studies*. № 2, 2022. Pp. 30-47. <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/34242ae8-cff2-4d8b-9dad-15648d3ac494/content>
9. Buletsa Sibilla. Life and the right to life as the basic constitutional right of a person. *Constitutional and legal academic studies*. 2020. №3. С.14-27
10. Buletsa Sibilla. Place of information technology in the performance of medical activities. *Конституційно-правові академічні студії*. Ужгород. 2020. №2. С.13-25
11. Iryna Senyuta, Oksana Harasymiv, Sibilla Buletsa and Khrystyna Tereshko. Personal Data Protection In Terms Of Covid-19: Experience Of Ukraine. *Medicine and Law*. 2021. Volume 40. No 2. June. С. 147-164 **(Scopus) Q3**
12. Natalia M. Kvit, Sibilla B. Buletsa, Vasyl V. Kopcha. Research use of human in vitro embryos: legal boundaries. *Wiadomości Lekarskie*. Volume Lxxiv, Issue 11 Part 2, November 2021. 74(11 p.2):3060-3066 **(Scopus) Q3**
13. Senyuta I., Orlyuk O., Buletsa S., Ivanchulynets D. Forensic Medical And Forensic Psychiatric Examination: Some Issues Of Legal Regulation. *Georgian medical news*. No 2 (299). Февраль. 2020. С. 158-163 **(Scopus) Q4**
14. Sibilla Buleca. Methods of pre-judicial defense of the subjects of medical relations. *Visegrad Journal On Human Rights*. feb, 2015. №1. P.13-20
15. Sibilla Buletsa, Lyudmyla Deshko, and Viktor Zaborovskyy. The Peculiarities of Changing Health Care Systems in Ukraine. *Medicine and Law*. 2019. 38:3:427-442 **(стаття, SCOPUS). Q3**
16. Sibilla Buletsa. Features Of Regulation Of Invalidity Of The Agreement In The Civil Code Of Ukraine. *European Integration Studies*, Volume 18, Number 1 (2022), pp. 50–69 <https://doi.org/10.46941/2022.e1.50-69> URL: <https://ojs.uni-miskolc.hu/index.php/eis/article/view/2241/1560>
17. Sibilla Buletsa. Features of the reforms of united medical area in EU countries and Ukraine. *Euromentor journal*. Volume XI, No. 4/December 2020. P. 75-91
18. Sibilla Buletsa. Statement of increased danger in medicine. *The Lawyer Quarterly*. (*International Journal for Legal Research*). Volume 3. 2013. P.177-183

19. [Slipchenko S.](#), [Shyshka O.](#), [Buletsa S.](#), [Sinegubov O.](#), [Hrynko R.](#) The state of international legal regulation of cadaveric donation: on the path to unification (review). *Georgian Medical News*. 2018 Oct. (283). P.175-179. (Scopus)
20. Zaborovskyy V., Buletsa S., 1 Bysaga Yu., Manzyuk V., Lenher Ya. Professional Activity Of Medical Lawyer. *Georgian medical news*. No 3 (300). Апрель 2020. С.146-152 (Scopus) Q4
21. Загальна теорія цивільного права / за ред. О. А. Підпригори і Д. В. Бобрової. Київ: Вищ. шк., 1992. 454 с.
22. Кашинцева О. Ю. Етичні та правові проблеми проведення медичного експерименту на організмі людини. *Вісник Академії адвокатури України*. 2007. № 1. С. 65–68.
23. Кашинцева О. Ю. Правовий статус людини в біомедичному експерименті: людина чи animal of necessity. *Право України*. 2010. № 2. С. 114–119.
24. Гурська Т. Право на здоров'я в системі особистих немайнових прав : *Підприємництво, господарство і право*. № 6. 2001.
25. Ромовська З.В. Особисті немайнові права фізичних осіб : *Українське право*. 1997. Вип № 1 (6). С. 47–60.
26. Саприкіна І. Цивільно–правові способи захисту честі, гідності, ділової репутації у новому Цивільному кодексі України : *Юридична Україна*. 2005. № 9. С. 55–58.
27. Погрібний С.О. Неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя людини як загальна засада цивільного законодавства України : *Життя і право*. № 1. С. 32–36
28. Сліпченко С. Економічний зміст особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи : *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 7. С. 14–17.150
29. Стефанчук Р. Зміст особистих немайнових прав фізичних осіб: *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 7. С. 10–13.
30. Стефанчук Р. Проблеми правового закріплення та захисту репродуктивних прав фізичної особи : *Юридичний вісник України*. 2004. № 23.
31. Стефанчук Р.О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту): монографія К.: КНТ. 2008. 626 с.
32. Штефан А. Способи захисту честі, гідності й репутації: окремі питання : *Юридична Україна*. № 4. С. 59–63.
33. Кашканова Н. Г. До питання правового статусу піддослідного та дослідника в медико-біологічному експеримент. *Вісник Академії адвокатури*. 2016. № 3. С. 128–138.
34. Кашканова Н. Г. Договірне регулювання медико-біологічних експериментів на людях за законодавством України. *Права людини: теорія та практика: матеріали міжнар. освітньо-наук. форуму (м. Закопане, Польща, 23-28.01. 2017 р.)*, 2017. С. 90
35. Кашканова Н.Г. Етико-правове регулювання медико-біологічних експериментів в Україні. *Розвиток юридичної науки: проблеми та перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Братіслава, Словачка Республіка, 27–28 листоп. 2015 р.)*. Братіслава. 2015. С. 197–200.
36. Кашканова Н.Г. Правове регулювання захисту прав людини при проведенні медико-біологічного експерименту. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*. № 2. С. 67–70.
37. Кашканова Н.Г. Правове регулювання клінічних випробувань лікарських засобів та їх місце у медико-біологічному дослідженні людини. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. № С. 80 –88.
38. Кашканова Н. Г. Форма та зміст цивільно-правових договорів про застосування медико-біологічних експериментів на людях. *Eurasian Academic Research Journal*. Єреван, Вірменія. 2018. № 1. С. 47–57.
39. Коваль А. М. До питання про необхідність законодавчого закріплення прав пацієнтів в Україні. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 2. С. 99–103.
40. Коваль А. М. Щодо питання про правове регулювання отримання медичної допомоги та медичних послуг. *Вісник прокуратури*. № 1(103). С.94–99.

41. Лісовий В. М., М'ясоєдов В. В., Ковальова О. М. Біоетичні принципи випробувань лікарських засобів. Харків: ХНМУ, 2012. 144 с.
42. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності: навч. посібник. 2-ге вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2001. 560 с.
43. Аномалії в цивільному праві України. За ред. Р. Майданика.- К., 2007.
44. Бервено С. М. Проблеми договірної права України. К., 2006.
45. Боднар Т. В. Виконання договірних зобов'язань в цивільному праві. К., 2005.
46. Галянтич М. К. Житлове право України. К., 2007.
47. Заїка О. Спадкове право в Україні: становлення та розвиток. К., 2007.
48. Ромовська Зорислава. Українське цивільне право. Загальна частина. К., 2010.
49. Ромовська Зорислава. Українське цивільне право. Право власності. К., 2010.
50. Ромовська Зорислава. Українське цивільне право. Спадкове право. К., 2010.
51. Яворська О. С. Договірні зобов'язання про передання майна у власність. – Тернопіль, 2009.
52. Ярема А. Г., Карабань В. Я., Кривенко В. В., Ротань В. Г. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. – К., 2009.
53. Майданник Р. Договір про надання медичних послуг. *Медичне право*. № 5 (1). С. 52–66.
54. Мілаш В. Про сутнісні елементи юридичної конструкції «договір». *Вісник Академії правових наук України*. № 4. С. 146–156.
55. Моткова О. До проблеми визначення правового статусу пацієнта. *Підприємництво, господарство, право*: наук.-практ. господарсько-правовий журнал. 2013. № С.41–43.
56. Сенюта І. Законодавче забезпечення проведення медико-біологічних експериментів. *Аптека.ua*: щотижневик. 2007. № 618 (47). URL: <http://www.apteka.ua/article/5829>
57. Пунда О. О. Питання класифікації особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування людини: *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. – 2014. – Вип. 28(1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_28%281%29_39
58. Слома В. М. Право на життя як особисте немайнове право фізичної особи. *Юридичний вісник*. Вип. 1(22) URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/6597-16377-1-SM%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/6597-16377-1-SM%20(1).pdf)
59. Можаровська К.В. До питання про зміст поняття «ділова репутація» в контексті дифамаційних правовідносин : *Юридичний науковий електронний журнал*. Вип. №5. 2015. URL: http://lsej.org.ua/5_2015/17.pdf
60. Можаровська К. В. Право на відповідь як спосіб захисту честі, гідності та ділової репутації публічної особи: *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія «Юридичні науки». Т.26 (65). №2-1. Ч. 1. 2013. URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2013/2-1-1_2013/38.pdf
61. Манжосова О. В. Окремі аспекти реалізації права на повагу до честі та гідності в соціальних мережах : *Часопис цивілістики*. Вип. 32. 2017. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Chac_2019_32_17.pdf
62. Брюховецька М. С. Право на посмертне донорство як особисте немайнове право фізичної особи : *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: *Юриспруденція*. Вип. № 21. 2016. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2016_21_30
63. Сенюта І.Я. Право людини на особисту недоторканність у контексті надання юридичної допомоги. *Медичне право України: проблеми становлення та розвитку*: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф.(м. Львів, 19–20 квіт. 2007 р.). С. 272–279. URL: http://medicallaw.org.ua/uploads/media/01_272_01.pdf
64. Ворона В.А. Право на евтаназію як складова права людини на життя : *Право України*. 2010. № 5. URL: http://www.univer.km.ua/statti/3.anikina_h.v._perspektyvy_lehalizatsiyi_evtanaziyi_v_ukrayini_.pdf
65. Стефанчук Р. О. До питання про систему особистих немайнових прав пацієнтів. *Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче*

забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 17–18 квіт. 2008 р.). Львів: 2008. С. 319–324.

66. Стеценко С. Г., Стеценко В. Ю., Сенюта І. Я. Медичне право України: підручник / за заг. ред. С. Г. Стеценка. Київ: Всеукр. асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 507 с.

67. Резнік Г. О. Особисті немайнові права дитини (цивільно-правовий та сімейно-правовий аспекти): монографія (за наук. ред. О. Д. Крупчана К) : К. : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. 2015. 192 с.

68. Стеценко С., Сенюта І. Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні. *Право України*. № 6. С. 96–100.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://www.rada.gov.ua/> - Офіційний веб-портал Верховної Ради України.

2. www.president.gov.ua - Офіційна сторінка - офіційний веб-сайт Президента України.

3. <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України.

4. www.zakon.nau.ua - Правова система Нормативних актів України (НаУ).

5. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал.

6. <http://studrada.com.ua/libonline> - Центральний юридичний портал України.

1. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний офіційний веб портал судової влади в Україні

2. <https://supreme.court.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України

7. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в Україні.

3. <http://www.nbuv.gov.ua/http://www.nbuv.gov.ua> - Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

8. <http://www.catalogue.nplu.org> - Національна парламентська бібліотека України ім. В.І. Вернадського.

9. <https://supreme.court.gov.ua/> - Офіційний веб-портал Верховного Суду

10. <http://www.unidroit.org/> - сайт УНІДРУА;

11. <http://www.wto.org/> - сайт Світової організації торгівлі;

12. http://www.law.nyu.edu/library/foreign_intl/ - база посилань Школи права Університету Нью-Йорка;

13. <http://www.washlaw.edu/forint/> - база посилань Бібліотеки Школи права Університету Уошбурна;

14. <http://memory.loc.gov/law/GLINv1/GLIN.html> - база посилань Бібліотеки конгресу США;

15. <http://wwwsecure.law.cornell.edu/world/> - база посилань Інституту правової інформації Корнельської школи права.

16. www.minjust.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства юстиції України.

17. www.ukrstat.ua - Державний комітет статистики України.

18. www.uceps.org - Український центр економічних і політичних досліджень ім.

О. Разумкова.

19. www.yurpractika.com - Газета «Юридическая практика».

20. www.ukurier.gov.ua - Газета «Урядовий кур'єр».

21. www.scourt.gov.ua - Верховний Суд України.

22. <http://wafml.wildapricot.org/> - Всесвітня організація з медичного права

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 2024/ 2025 н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №10 від «7» червня 2024 р. Булеца С.Б.

Затверджено методичною комісією протокол №7 від 10 червня 2024 р.

Робоча програма перезатверджена на 2025/ 2026 н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №_____ від «_____» _____ 2024 р.

Булеца С.Б.

Робоча програма перезатверджена на 2026/ 2027 н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №_____ від «_____» _____ 20__ р.

Булеца С.Б.

Робоча програма перезатверджена на 20_____/ 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток____).
(потрібне підкреслити)

протокол №_____ від «_____» _____ 20__ р.

Булеца С.Б.